

REFORM AF OFFENTLIGE INDKØB

TEKST 7: Grønne offentlige indkøb

De nye regler skal gøre det lettere at integrere miljøhensyn i udbudsprocedurerne. De indeholder en horisontal klausul, som bl.a. angår miljøkrav, bestemmelser om brug af miljømærker og muligheden for at tage højde for miljøfaktorer i hele produktionsprocessen og en tilgang baseret på livscyklusomkostninger.

Horisontal klausul

- Virksomheder skal i udførelsen af offentlige kontrakter overholde de gældende miljøregler i EU-retten og international og national lovgivning.
- En virksomhed, som ikke overholder disse miljøforpligtelser, kan **udelukkes** fra udbudsproceduren.
- Hvis den virksomhed, som har givet det bedste bud, ikke overholder miljøforpligtelserne, får den muligvis ikke kontrakten.
- Et tilbud skal **afvises**, hvis det på grund af manglende overholdelse af miljøforpligtelserne er **unormalt lavt** i forhold til bygge- og anlægsarbejderne, varerne eller tjenesteydelserne.

Mærkning

- **Mærkning** er et mærke eller dokument, som attesterer, at et givet produkt overholder fastlagte og forudbestemte kvalitetskrav og -betingelser. De nye regler giver offentlige indkøbere mulighed for at henvise til en specifik ordning eller et specifikt miljømærke i fastlæggelsen af miljøegenskaberne for de bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser, de ønsker at købe.
- Der er dog visse **betingelser**, der skal opfyldes:
 - **alle de krav**, der skal opfyldes for at få det givne mærke, skal være **knyttet til de specifikke bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser**, som købes, dvs. de skal være kendetegnende for dem. Hvis mærket omfatter krav til selve virksomheden eller dens generelle politik, kan den offentlige indkøber ikke henvise til det. Der kan i det tilfælde kun henvises til de specifikke krav, mærket stiller til bygge- og anlægsarbejderne, varerne eller tjenesteydelserne
 - mærker skal fastlægges af **uafhængige organer** med en gennemsigtig procedure, hvor alle relevante parter såsom regeringsorganer, forbrugere, fabrikanter, forhandlere og ngo'er kan deltage
 - mærket skal være baseret på **objektive og ikkediskriminerende kriterier** og være **tilgængeligt for alle interesserede parter**
 - hvis en virksomhed ikke har haft mulighed for at få mærket i tide, skal den offentlige indkøber **acceptere tilsvarende mærker eller anden dokumentation**.

Produktionsprocessen

- Offentlige indkøbere kan tage højde for alle faktorer ved processen for produktion, levering eller handel, også selvom disse faktorer ikke udgør en del af varens materielle indhold. For eksempel:
 - kan de i den tekniske beskrivelse af de varer eller tjenesteydelser, de ønsker at købe, kræve, at de ikke må indeholde giftige kemikalier, eller at de skal produceres/leveres med energieffektive maskiner
 - offentlige indkøbere kan også beslutte, at kontrakten skal tildeles til den virksomhed, som tilbyder de varer eller ydelser, der opfylder disse betingelser bedst muligt, eller at fair-trade-varer foretrækkes
 - offentlige indkøbere kan vurdere, hvad der giver mest for pengene, ud fra miljøaspekter, f.eks. om bøger er trykt på genbrugspapir eller papir fra bæredygtigt tømmer.

Livscyklusomkostninger

- De nye regler fremmer en tilgang baseret på livscyklusomkostninger. Begrebet livscyklusomkostninger omfatter **alle omkostninger i livscyklussen** for bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser. Det omfatter både **interne omkostninger og omkostninger relateret til miljøfaktorer**:
 - interne omkostninger omfatter omkostninger til forskning og udvikling, produktion, transport, energiforbrug, vedligeholdelse og bortskaffelse
 - eksterne omkostninger kan omfatte omkostninger i forbindelse med emission af drivhusgasser, forurening fra udvindelse af råstoffer anvendt i produktet eller selve produktet eller fremstillingen heraf.
- Der kan kun tages højde for **omkostninger, der kan tilskrives miljøeksternaliteter**, såfremt de kan udtrykkes i beløb og verificeres. Hvis der ikke findes fælles EU-metoder til beregning af livscyklusomkostninger, kan sådanne metoder fastlægges på nationalt, regionalt, lokalt plan. Metoderne skal dog være generelle og ikke udarbejdet udelukkende til én bestemt offentlig udbudsprocedure, de skal være objektive, og de nødvendige data skal kunne fremskaffes ved en rimelig indsats fra virksomhederne.